Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

11 päivänä toukokuuta 2023 *

Ennakkoratkaisupyyntö – Verotus – SEUT 49 artikla – Sijoittautumisvapaus – Yhteisövero – Konserniverotus (ranskalainen ”verotuksellinen keskittäminen”) – Keskitettyyn verotukselliseen konserniin kuuluvien tytäryhtiöiden maksamien osinkojen vapauttaminen verosta – Kotimainen emoyhtiö – Kotimaisten ja ulkomaisten yhtiöiden väliset pääomayhteydet ilman keskitetyn verotuksellisen konsernin muodostamista – Ulkomaisten tytäryhtiöiden maksamien osinkojen vapauttaminen verosta – Vähennyskelvottomat kulut ja maksut, jotka liittyvät omistusosuuteen – Näiden kulujen ja maksujen tulouttamisen neutralisoinnin puuttuminen

Yhdistetyissä asioissa C-407/22 ja C-408/22,

joissa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvista ennakkoratkaisupyynnöistä, jotka Conseil d’État (ylin hallintotuomioistuin, Ranska) on esittänyt 14.6.2022 tekemillään päätöksillä, jotka ovat saapuneet unionin tuomioistuimeen 20.6.2022, saadakseen ennakkoratkaisun asioissa

Ministre de l’Économie, des Finances et de la Relance

vastaan

Manitou BF SA (C-407/22) ja

Bricolage Investissement France SA (C-408/22),

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Arabadjiev sekä tuomarit P. G. Xuereb, T. von Danwitz (esittelevä tuomari), A. Kumin ja I. Ziemele,

julkisasiamies: P. Pikamäe,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Manitou BF SA, edustajinaan S. Joalland, S. Laisney, F. Locatelli ja G. Menu-Lejeune, avocats,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

– Bricolage Investissement France SA, edustajinaan M. Dervieux ja F. Donnedieu de Vabres, avocats,

– Ranskan hallitus, asiamiehinään R. Bénard ja T. Stéhelin,

– Euroopan komissio, asiamiehinään A. Armenia ja W. Roels,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asiat ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyynnöt koskevat SEUT 49 artiklan tulkintaa.

2 Nämä pyynnöt on esitetty kahdessa asiassa, joissa vastakkain ovat ministre de l'Économie, des Finances et de la Relance (valtiovarain- ja elvyttämisasioista vastaava ministeri, Ranska) ja yhtäältä Manitou BF SA (asia C-407/22) ja toisaalta Bricolage Investissement France SA (asia C-408/22) ja jotka koskevat yhteisöveron ja kyseiseen veroon liittyvien lisämaksujen sellaisen osan, joka on maksettu verovuosien 2011 ja 2012 osalta ja joka vastaa niiden tuloksiin tuloutettujen kulujen ja maksujen osuuksien, jotka liittyvät kyseisten yhtiöiden muussa jäsenvaltiossa kuin Ranskassa asuvilta tytäryhtiöiltään saamiin osinkoihin, palauttamista kyseisille yhtiöille.

Ranskan oikeus

3 Yleisistä verosäännöksistä annetun koodeksin (code général des impôts), sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasioissa kyseessä oleviin tosiseikkoihin (jäljempänä CGI), 216 §:n I momentissa säädetään seuraavaa:

”Emoyhtiön tilikauden aikana saama nettotuotto 145 §:ssä tarkoitetuista omistusosuuksista, jotka antavat oikeuden emoyhtiösääntelyn soveltamiseen, voidaan vähentää kulujen ja maksujen osuuden vähentämisen jälkeen tämän kokonaisnettovoitosta.

Edellisessä kohdassa tarkoitettu kulujen ja maksujen osuus vahvistetaan yhtenäisesti 5 prosentiksi osuuksista saadusta kokonaisosinkotulosta veronhyvitys mukaan luettuna.”

4 CGI:n 223 A §:n sanamuoto on seuraava:

”Yhtiö voi ottaa yksin vastattavakseen yhteisöveron, jota määrätään sellaisen konsernin kokonaistuloksen perusteella, jonka se muodostaa sellaisten yhtiöiden kanssa, joiden yhtiöpääomasta se omistaa verokauden ajan keskeytyksettä vähintään 95 prosenttia välittömästi tai välillisesti konserniin kuuluvien yhtiöiden tai kiinteiden toimipaikkojen välityksellä – –

– –

Konserniin voivat kuulua ainoastaan yhtiöt tai kiinteät toimipaikat, jotka ovat antaneet suostumuksensa ja joiden tulos on yhteisöveron alainen yleisten säännösten tai 214 §:ssä säädettyjen yksityiskohtaisten menettelysääntöjen mukaisesti. – –”

5 CGI:n 223 B §:ssä säädetään seuraavaa:

”Emoyhtiö määrittää kokonaistuloksen laskemalla yhteen kaikkien konserniin kuuluvien yhtiöiden tulokset, jotka määritetään yleisten säännösten tai 214 §:ssä säädettyjen yksityiskohtaisten menettelysääntöjen mukaisesti.

Kokonaistuloksesta vähennetään kulujen ja maksujen osuus, joka liittyy tuottoihin, jotka konserniyhtiö on saanut konserniin yli yhden verokauden kuuluneelta yhtiöltä, ja tuottoihin, jotka konserniyhtiö on saanut väliyhtiöltä ja joiden emoyhtiö osoittaa olevan lähtöisin konserniin yli yhden verokauden ajan kuuluneen yhtiön maksamasta osuuksien tuotosta ja jotka eivät vielä ole perusteena tämän momentin tai 3 momentin nojalla toteutetuille oikaisuille.

_ _”

Pääasiat ja ennakkoratkaisukysymys

Asia C-407/22

6 Manitou BF sai vuonna 2011 muussa jäsenvaltiossa kuin Ranskassa asuvilta tytäryhtiöiltään osinkoja, jotka se asetti CGI:n 145 ja 216 §:n mukaiseen emoyhtiöjärjestelmään. CGI:n 216 §:n I momentin mukaisesti se vähensi nämä osingot nettovoitostaan lukuun ottamatta kulujen ja maksujen osuutta, jonka suuruudeksi on vahvistettu kiinteämääräisesti 5 prosenttia saatujen osinkojen määrästä.

7 Manitou BF teki 24.12.2014 oikaisuvaatimuksen, jossa se vaati palauttamaan sen vuonna 2011 päättynyttä verokautta koskevan yhteisöverovelvollisuutensa nojalla suorittaman alustavan yhteisöveron osan, joka vastaa kyseisen osuuden tuloutusta sen verotettavaan tulokseen, sillä perusteella, että kyseinen tuloutus toteutettiin sijoittautumisvapauden vastaisten kansallisten säännösten nojalla.

8 Verohallinto hylkäsi tämän vaatimuksen, ja Manitou BF nosti kyseisestä päätöksestä kanteen. Tribunal administratif de Montreuil (Montreuil’n hallintotuomioistuin, Ranska) hylkäsi kyseisen kanteen 26.9.2017 antamallaan tuomiolla. Cour administrative d’appel de Versailles (Versailles’n ylempi hallintotuomioistuin, Ranska) kumosi 27.5.2021 antamallaan tuomiolla ensimmäisessä oikeusasteessa annetun tuomion, vahvisti vaadittujen summien palauttamisen Manitou BF:lle ja katsoi, että CGI:n 223 B § oli sijoittautumisvapauden vastainen siltä osin kuin siinä ei annettu emoyhtiölle mahdollisuutta neutralisoida tuloutettua kulujen ja maksujen osuutta, joka liittyy muussa jäsenvaltiossa kuin Ranskassa asuvien tytäryhtiöiden, jotka täyttävät kyseisessä pykälässä asetetut keskitetyn verotuksen järjestelmän kelpoisuusedellytykset, maksamiin omistusosuuksien tuottoihin. Kyseinen tuomioistuin piti tältä osin merkityksettömänä sitä, että kyseinen emoyhtiö ei ollut muodostanut keskitettyä verotuksellista konsernia Ranskassa, vaikka sillä oli kelpoisuusedellytykset täyttäviä tytäryhtiöitä kyseisessä jäsenvaltiossa.

9 Valtiovarain- ja elvytysasioista vastaava ministeri katsoi, että mainittu tuomioistuin oli väärässä katsoessaan, että CGI:n 223 B § loukkaa kyseistä vapautta, ja valitti tästä tuomiosta Conseil d’État’han (ylin hallintotuomioistuin, Ranska), joka on ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin. Hän vetoaa erityisesti siihen, että cour administrative d’appel de Versailles teki oikeudellisen virheen ja luonnehti tosiseikkoja virheellisesti katsoessaan, että sillä, onko emoyhtiö päättänyt muodostaa keskitetyn verotuksellisen konsernin ranskalaisten tytäryhtiöidensä kanssa tai päättänyt olla tekemättä näin, ei ole merkitystä Manitou BF:n palautusvaatimuksen kannalta.

Asia C-408/22

10 Bricolage Investissement France, joka on kokonaan Adeo-konsernin omistuksessa, sai vuonna 2012 osinkoja kokonaan omistamaltaan puolalaiselta tytäryhtiöltä. Bricolage Investissement France asetti nämä osingot CGI:n 145 §:n ja 216 §:n mukaiseen emoyhtiöjärjestelmään yhteisöverotuksen toteuttamiseksi vuonna 2012 päättyneeltä verokaudelta. CGI:n 216 §:n I momentin mukaisesti se vähensi näiden osinkojen määrän nettovoitostaan lukuun ottamatta kulujen ja maksujen osuutta, jonka suuruudeksi on vahvistettu kiinteämääräisesti 5 prosenttia saatujen osinkojen määrästä.

11 Bricolage Investissement France vaati sittemmin tekemällään oikaisuvaatimuksella verohallinnolta kaikkien puolalaiselta tytäryhtiöltään saamiensa osinkojen vähentämistä ilman, että kyseinen osuus tuloutetaan.

12 Kyseisen oikaisuvaatimuksen hylkäämisen jälkeen Bricolage Investissement France nosti kanteen tribunal administratif de Montreuil'ssa, jossa se vaati palauttamaan 633 352 euroa verovuodelta 2012 maksamastaan yhteisöverosta ja yhteisöveroon liittyvistä lisämaksuista. Kyseinen tuomioistuin hylkäsi vaatimuksen 10.10.2019 antamallaan tuomiolla.

13 Bricolage Investissement France teki valituksen cour administrative d'appel de Versailles'hin, joka kumosi 19.10.2021 antamallaan tuomiolla kyseisen tuomion ja totesi, että tälle yhtiölle on palautettava mainitut suoritukset, jotka vastaavat sen veronalaiseen voittoonsa tulouttamien kulujen ja maksujen osuuden neutralisointia, edellä 8 kohdassa jo mainittujen seikkojen perusteella.

14 Valtiovarain- ja elvytysasioista vastaava ministeri valitti tästä tuomiosta ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen. Hän väittää, että cour administrative d'appel de Versailles katsoi virheellisesti, että CGI:n 223 B § ei ole yhteensopiva sijoittautumisvapauden kanssa, sovelsi virheellisesti kyseisen pykälän säännöksiä ja luonnehti tosiseikkoja virheellisesti katsoessaan, että keskitettyyn verotukselliseen konserniin kuulumaton emoyhtiö voi vähentää veronalaisesta voitostaan – ilman, että kyseinen osuus tuloutetaan siihen – muussa jäsenvaltiossa kuin Ranskassa asuvilta ja mainitun pykälän soveltamisalaan kuuluvilta tytäryhtiöiltään saamansa osingot kokonaisuudessaan.

Yhteiset näkökohdat asioissa C-407/22 ja C-408/22

15 Ottaen huomioon pääasioiden asianosaisten lausumat ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii, millainen vaikutus 2.9.2015 annetulla tuomiolla Groupe Steria (C-386/14, EU:C:2015:524; jäljempänä tuomio Groupe Steria) on sen käsiteltävänä olevissa asioissa. Unionin tuomioistuin katsoi tässä tuomiossa, että SEUT 49 artikla on esteenä keskitetyn verotuksen järjestelmää koskevalle jäsenvaltion lainsäädännölle, jonka nojalla keskitettyä verotusta soveltavalle emoyhtiölle annetaan mahdollisuus neutralisoida kulujen ja maksujen osuuden – joksi on vahvistettu kiinteä 5 prosenttia osinkojen nettomäärästä – tulouttaminen vain niiden osinkojen osalta, jotka emoyhtiö on saanut kotimaisilta keskitettyyn verotukseen kuuluvilta yhtiöiltä, vaikka sillä ei saman lainsäädännön nojalla ole tätä neutralisointioikeutta niiden osinkojen osalta, joita sille maksavat toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneet tytäryhtiöt, jotka objektiivisesti voisivat osallistua valintansa mukaisesti keskitettyyn järjestelmään, jos ne olisivat kotimaisia.

16 Tarkasteltuaan unionin tuomioistuimen mainitussa tuomiossa esittämiä näkökohtia Conseil d'État on päättänyt lykätä asioiden käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen, jonka sanamuoto on identtinen asioissa C-407/22 ja C-408/22:

”Onko SEUT 49 artikla esteenä keskitetyn verotuksen järjestelmää koskevalle jäsenvaltion lainsäädännölle, jonka nojalla keskitettyä verotusta soveltavalle emoyhtiölle annetaan mahdollisuus neutralisoida kulujen ja maksujen osuuden tulouttaminen sellaisten osinkojen osalta, jotka emoyhtiö on saanut kotimaisilta keskitettyyn verotukseen kuuluvilta yhtiöiltä tai – tuomion [Groupe Steria] huomioon ottamiseksi – jotka emoyhtiö on saanut toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneilta tytäryhtiöiltä, jotka olisivat objektiivisesti voineet osallistua valintansa mukaisesti keskitettyyn järjestelmään, jos ne olisivat asuneet kyseisessä jäsenvaltiossa, mutta jonka nojalla tällaista neutralisointimahdollisuutta ei myönnetä kotimaiselle emoyhtiölle, joka ei ole päättänyt muodostaa keskitettyä verotuksellista konsernia siitä huolimatta, että sillä on toisiin kotimaisiin yhteisöihin pääomayhteyksiä, joiden perusteella se olisi voinut muodostaa tällaisen konsernin, sellaisten osinkojen osalta, jotka se on saanut joko kotimaisilta tytäryhtiöiltään tai toisiin jäsenvaltioihin sijoittautuneilta tytäryhtiöiltä, jotka täyttävät muut keskitetyn verotuksellisen konsernin muodostamisedellytykset kuin asuinpaikkaa koskevan edellytyksen?”

17 Asiat C-407/22 ja C-408/22 yhdistettiin unionin tuomioistuimen presidentin 21.7.2022 tekemällä päätöksellä käsittelyn kirjallista ja suullista vaihetta sekä tuomiota varten.

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

18 Kansallinen tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään pääasiallisesti sitä, onko SEUT 49 artiklaa tulkittava siten, että se on esteenä keskitetyn verotuksen järjestelmää koskevalle jäsenvaltion lainsäädännölle, jonka mukaan

– kotimaisella emoyhtiöllä, joka on valinnut keskitetyn verotuksen kotimaisten yhtiöiden kanssa, on mahdollisuus neutralisoida sellaisen kulujen ja maksujen osuuden tulouttaminen, jonka suuruudeksi on vahvistettu kiinteämääräisesti 5 prosenttia niiden osinkojen nettomäärästä, jotka se saa muussa jäsenvaltiossa asuvilta tytäryhtiöiltään, jotka objektiivisesti voisivat kuulua valintansa mukaisesti kyseisen keskitetyn verotuksen piiriin, jos ne olisivat kotimaisia,

– mutta kyseinen neutralisointi evätään kotimaiselta emoyhtiöltä, joka ei ole valinnut tällaista keskitettyä verotusta huolimatta siitä, että sillä on tämän mahdollistavia pääomayhteyksiä muiden kotimaisten yhtiöiden kanssa.

19 SEUT 49 artiklan ensimmäisessä kohdassa määrätään, että EUT-sopimuksen kolmannen osan IV osaston 2 luvussa olevien määräysten mukaisesti kielletään rajoitukset, jotka koskevat jäsenvaltion kansalaisen vapautta sijoittautua toisen jäsenvaltion alueelle.

20 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan sijoittautumisvapauteen kohdistuvina rajoituksina on pidettävä kaikkia toimenpiteitä, joilla estetään SEUT 49 artiklassa taattujen vapauksien käyttäminen, haitataan sitä tai tehdään siitä vähemmän houkuttelevaa (tuomio 7.9.2022, Cilevičs ym., C-391/20, EU:C:2022:638, 61 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

21 SEUT 49 artiklassa asetetaan siis velvollisuus poistaa sijoittautumisvapauden rajoitukset. Näin ollen on todettava, että vaikka sijoittautumisvapautta koskevien EUT-sopimuksen määräysten tarkoituksena on niiden sanamuodon mukaan varmistaa se, että muista jäsenvaltioista tulevia kohdellaan vastaanottavassa jäsenvaltiossa samalla tavalla kuin sen omia kansalaisia, niiden vastaista on myös se, että lähtöjäsenvaltio estää omaa kansalaistaan tai oman lainsäädäntönsä mukaisesti perustettua yhtiötä sijoittautumasta toiseen jäsenvaltioon (tuomio Groupe Steria, 14 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

22 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä käy myös ilmi, että sijoittautumisvapautta loukataan, jos kotimaista yhtiötä, jolla on tytäryhtiö tai kiinteä toimipaikka toisessa jäsenvaltiossa, kohdellaan jäsenvaltion lainsäädännön nojalla verotuksellisesti epäedullisemmin kuin kotimaista yhtiötä, jolla on tytäryhtiö tai kiinteä toimipaikka ensin mainitussa jäsenvaltiossa (tuomio Groupe Steria, 15 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

23 Niiden kansallisten säännösten nojalla, joista pääasioissa on kyse, osingot, jotka kotimainen emoyhtiö saa tytäryhtiöltään – riippumatta siitä, onko tytäryhtiö kotimainen vai ei – vähennetään emoyhtiön nettovoitosta, lukuun ottamatta kulujen ja maksujen osuutta, jonka suuruus on kiinteämääräinen 5 prosenttia kyseisten osinkojen nettomäärästä. Kuluja ja maksuja, jotka liittyvät omistusosuuksiin, joista verosta vapautetut osingot saadaan, pidetään nimittäin eränä, jota ei voida vähentää emoyhtiön voitosta.

24 Kyseisen lain 223 B §:n nojalla tämä kulujen ja maksujen osuuden tulouttaminen emoyhtiön voittoon kuitenkin neutralisoidaan CGI:n 223 A §:ssä tarkoitettuun keskitettyyn verotukselliseen konserniin kuuluvan emoyhtiön kohdalla sellaisten osinkojen osalta, jotka kyseiseen konserniin kuuluvat tytäryhtiöt jakavat.

25 Tästä lainsäädännöstä seuraa, että keskitettyyn verotukselliseen konserniin kuuluvan kotimaisen emoyhtiön saamat ja samaan verotukselliseen konserniin kuuluvien tytäryhtiöiden jakamat osingot vähennetään kokonaan kyseisen emoyhtiön nettovoitosta, ja näin ollen ne vapautetaan kokonaan yhteisöverosta kyseisessä jäsenvaltiossa.

26 Näitä säännöksiä käsiteltiin tuomiossa Groupe Steria, jossa unionin tuomioistuin katsoi, että koska tällaisen lainsäädännön nojalla ainoastaan kotimaiset yhtiöt voivat kuulua keskitettyyn verotukselliseen konserniin, pääasiassa kyseessä ollut veroetu oli varattu kotimaista alkuperää oleville osingoille. Unionin tuomioistuin katsoi, että SEUT 49 artiklaa on tulkittava siten, että se on esteenä keskitetyn verotuksen järjestelmää koskevalle jäsenvaltion lainsäädännölle, jonka nojalla keskitettyä verotusta soveltavalle emoyhtiölle annetaan mahdollisuus neutralisoida kulujen ja maksujen osuuden – joksi on vahvistettu kiinteä 5 prosenttia osinkojen nettomäärästä – tulouttaminen vain niiden osinkojen osalta, jotka emoyhtiö on saanut kotimaisilta keskitettyyn verotukseen kuuluvilta yhtiöiltä, vaikka sillä ei saman lainsäädännön nojalla ole tätä oikeutta niiden osinkojen osalta, joita sille maksavat toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneet tytäryhtiöt, jotka objektiivisesti voisivat osallistua valintansa mukaisesti keskitettyyn järjestelmään, jos ne olisivat kotimaisia.

27 Ennakkoratkaisupyynnöistä käy ilmi, että tuomion Groupe Steria seurauksena keskitettyä verotusta soveltavalla emoyhtiöllä on mahdollisuus neutralisoida kulujen ja maksujen osuuden, jonka suuruudeksi on vahvistettu kiinteämääräisesti 5 prosenttia osinkojen nettomäärästä, tulouttaminen myös niiden osinkojen osalta, jotka se saa ulkomaisilta yhtiöiltä, jotka objektiivisesti voisivat kuulua valintansa mukaisesti keskitettyyn verotukselliseen konserniin, jos ne olisivat kotimaisia.

28 Näin ollen tästä lainsäädännöstä, jota sovelletaan ottaen huomioon tuomio Groupe Steria, seuraa, että keskitettyyn verotukselliseen konserniin kuuluvan emoyhtiön saamat ja samaan konserniin kuuluvien kotimaisten tytäryhtiöiden ja ulkomaisten tytäryhtiöiden, jotka objektiivisesti voisivat kuulua valintansa mukaisesti mainittuun verotukselliseen konserniin, jos ne olisivat kotimaisia, maksamat osingot vähennetään kokonaan kyseisen emoyhtiön nettovoitosta ja näin ollen ne vapautetaan kokonaan yhteisöverosta kyseisessä jäsenvaltiossa.

29 Toisaalta keskitettyyn verotukselliseen konserniin kuulumattoman kotimaisen emoyhtiön saamat ja sekä kotimaisten että ulkomaisten tytäryhtiöiden maksamat osingot on vapautettu tästä verosta vain osittain, koska 5 prosentin suuruiseksi vahvistettu kulujen ja maksujen osuus tuloutetaan kyseisen emoyhtiön voittoon.

30 Nyt käsiteltävissä asioissa ja toisin kuin tuomiossa Groupe Steria kyseessä olleessa tilanteessa Manitou BF ja Bricolage Investissement France eivät kuulu CGI:n 223 A §:ssä tarkoitettuun keskitettyyn verotukselliseen konserniin. Kuitenkin niillä on sellaisten pääomayhteyksien perusteella, jotka yhdistävät ne muihin Ranskassa asuviin yhtiöihin, valintansa mukaan kyseinen mahdollisuus kyseisten yhtiöiden kanssa; Manitou BF:n tapauksessa kyseinen mahdollisuus on sen ja sen kotimaisten tytäryhtiöiden pääomayhteyksien ja Bricolage Investissement Francen tapauksessa sen ja sen Ranskassa asuvan emoyhtiön pääomayhteyksien perusteella.

31 Kuitenkin on niin, että pääasioissa kyseessä olevan kansallisen lainsäädännön mukaan ainoastaan Ranskassa asuvat yhtiöt voivat valita keskitetyn verotuksen järjestelmän ja kuulua keskitettyyn verotukselliseen konserniin tässä jäsenvaltiossa. Näin ollen Manitou BF:llä ja Bricolage Investissement Francella ei ole mahdollisuutta muodostaa tällaista konsernia muuhun jäsenvaltioon kuin Ranskaan sijoittautuneiden tytäryhtiöidensä kanssa.

32 Kyseisen lainsäädännön mukaan on erityisesti niin, että kotimainen emoyhtiö voi milloin tahansa valita kyseisen järjestelmän sen kelpoisuusedellytykset täyttävien Ranskassa asuvien tytäryhtiöidensä kanssa. Mainitun lainsäädännön mukaan kotimainen emoyhtiö voi lisäksi vapaasti valita verotuksellisen keskittämisen laajuuden eikä sillä ole velvollisuutta keskittää kaikkia kelpoisuusedellytykset täyttäviä tytäryhtiöitään.

33 Sitä vastoin kotimaisella emoyhtiöllä ei ole mahdollisuutta valita keskitetyn verotuksen järjestelmää ainoastaan sellaisten muussa jäsenvaltiossa asuvien tytäryhtiöidensä kanssa, jotka täyttävät muut kuin asuinpaikkaa koskevat kelpoisuusedellytykset, vaan sen on välttämättä muodostettava keskitetty verotuksellinen konserni vähintään yhden kelpoisuusedellytykset täyttävän kotimaisen yhtiön kanssa.

34 Tästä seuraa, että vaikka kotimaisella emoyhtiöllä, jolla on Ranskassa asuvia tytäryhtiöitä, on aina mahdollisuus saada kulujen ja maksujen osuuden tulouttamisen neutralisoinnin muodostama veroetu turvautumalla tähän vaihtoehtoon vapaasti valitsemassaan laajuudessa, kotimaisella emoyhtiöllä, jolla on muussa jäsenvaltiossa asuvia tytäryhtiöitä, ei ole mahdollisuutta saada samaa etua lukuun ottamatta tilannetta, jossa se kuuluu ennakolta ranskalaiseen keskitettyyn verotukselliseen konserniin kotimaisten yhtiöiden kanssa.

35 Tällaisesta erilaisesta kohtelusta seuraa, että kyseisen neutralisoinnin kaltainen veroetu evätään sellaiselta emoyhtiöltä, jolla on muussa jäsenvaltiossa asuva tytäryhtiö ja joka ei kuulu keskitettyyn verotukselliseen konserniin, ja kyseinen erilainen kohtelu on omiaan tekemään

tällaiselle emoyhtiölle sijoittautumisvapauden käytöstä vähemmän houkuttelevaa, sillä se sen vuoksi on haluttomampi perustamaan tytäryhtiötä muihin jäsenvaltioihin (ks. vastaavasti tuomio Groupe Steria, 20 kohta).

36 Jotta tällainen erilainen kohtelu soveltuisi yhteen sijoittautumisvapauteen liittyvien EUT-sopimuksen määräysten kanssa, sen on koskettava tilanteita, jotka eivät ole objektiivisesti arvioituina toisiinsa rinnastettavissa, tai sen on oltava oikeutettua yleistä etua koskevan pakottavan syyn johdosta (ks. tuomio 25.2.2010, X Holding, C-337/08, EU:C:2010:89, 20 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

37 Unionin tuomioistuin on jo katsonut tilanteiden rinnastettavuudesta pääasioissa kyseessä olevien säännösten yhteydessä, että se seikka, että emoyhtiön saamat osingot, jotka ovat kokonaan verosta vapautettuja, ovat peräisin tytäryhtiöistä, jotka kuuluvat keskitettyyn verotukselliseen konserniin, johon myös asianomainen emoyhtiö kuuluu, ei merkitse sitä, että emoyhtiöt olisivat objektiivisesti erilaisessa tilanteessa, millä todettu erilainen kohtelu voitaisiin oikeuttaa (tuomio Groupe Steria, 22 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

38 Unionin tuomioistuin on nimittäin katsonut sellaisen lainsäädännön tapauksessa, jossa säädetään sen kautta, että kulujen ja maksujen osuuden tulouttaminen emoyhtiön voittoon neutralisoidaan, saatujen osinkojen vapauttamisesta verosta kokonaan, että keskitettyyn verotukselliseen konserniin kuuluvien yhtiöiden tilanne on rinnastettavissa sellaisten yhtiöiden tilanteeseen, jotka eivät kuulu tällaiseen konserniin, olipa kyseessä emoyhtiö tai sen tytäryhtiö. Näissä kahdessa tapauksessa yhtäältä emoyhtiö vastaa kuluista ja maksuista, jotka liittyvät sen omistusosuuteen tytäryhtiössään, ja toisaalta voittoon, jonka tytäryhtiö on tehnyt ja johon jaetut osingot perustuvat, voi lähtökohtaisesti kohdistua taloudellinen kaksinkertainen verotus tai ketjuverotus (ks. vastaavasti tuomio Groupe Steria, 22 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

39 Ranskan hallitus väittää kuitenkin viittaamalla 25.2.2010 annettuun tuomioon X Holding (C-337/08, EU:C:2010:89, 24 kohta) ja 12.6.2014 annettuun tuomioon SCA Group Holding ym. (C-39/13–C-41/13, EU:C:2014:1758, 31 kohta), että ei voida katsoa, että keskitetyn verotuksen järjestelmän valinneen verovelvollisen tilanne on objektiivisesti rinnastettavissa sellaisen verovelvollisen tilanteeseen, joka ei ole pyrkinyt hyödyntämään kyseistä järjestelmää, etenkään silloin, jos se täyttää tälle valinnalle asetetut objektiiviset edellytykset.

40 Unionin tuomioistuin on toki todennut tältä osin 25.2.2010 antamassaan tuomiossa X Holding (C-337/08, EU:C:2010:89, 24 kohta), että sellaisen kotimaisen emoyhtiön tilanne, joka haluaa muodostaa kotimaisen tytäryhtiönsä kanssa verotuksellisen yksikön, ja sellaisen kotimaisen emoyhtiön tilanne, joka haluaa muodostaa tällaisen yksikön ulkomaisen tytäryhtiönsä kanssa, ovat keskitetyn verotuksen järjestelmällä tavoitellun päämäärän huomioon ottaen objektiivisesti arvioituina toisiinsa rinnastettavissa, koska emoyhtiö pyrkii molemmissa tapauksissa pääsemään kyseessä olevaan järjestelmään, joka mahdollistaa muun muassa samaan verotukselliseen yksikköön kuuluvien yhtiöiden voittojen ja tappioiden konsolidoinnin emoyhtiössä sekä konsernin sisällä toteutettujen toimenpiteiden pitämisen verotuksellisesti neutraaleina.

41 Unionin tuomioistuin on todennut samaten 12.6.2014 antamassaan tuomiossa SCA Group Holding ym. (C-39/13–C-41/13, EU:C:2014:1758, 29–31 kohta), että kotimaisten emoyhtiöiden, jotka omistavat kotimaisia tytäryhtiön tytäryhtiöitä, tilanteet ovat rinnastettavissa tällaisen tavoitteen kannalta riippumatta siitä, omistavatko ne kyseiset tytäryhtiöiden tytäryhtiöt

kotimaisten vai ulkomaisten tytäryhtiöiden kautta, koska verotuksellisen yksikön muodostamista koskeva järjestelmä on molemmissa tapauksissa tarkoitettu emoyhtiön ja tytäryhtiön tytäryhtiöiden muodostamalle kokonaisuudelle.

42 Kuitenkin on niin, että siltä osin kuin yhtäältä Ranskassa asuvalla emoyhtiöllä ei ole mahdollisuutta muodostaa keskitettyä verotuksellista konsernia muussa jäsenvaltiossa asuvien tytäryhtiöidensä kanssa, sen seikan, että se ei ole muodostanut tällaista konsernia vähintään yhden mahdollisen kelpoisuusedellytykset täyttävän kotimaisen tytäryhtiönsä tai muun yhteisön kanssa, perusteella ei voida katsoa, että kyseinen emoyhtiö ei pyrkisi muodostamaan tällaista konsernia tai hyödyntämään keskitetyn verotuksen järjestelmää yhden tai useamman ulkomaisen tytäryhtiönsä kanssa.

43 Toisaalta käsiteltävänä olevissa asioissa – kuten edellä 38 kohdassa esitetyistä seikoista käy ilmi – on katsottava, että samaan keskitettyyn verotukselliseen konserniin kuuluvien yhtiöiden tilanne on rinnastettavissa sellaisten yhtiöiden tilanteeseen, jotka eivät kuulu tällaiseen konserniin, sellaisen lainsäädännön kannalta, jossa ei säädetä keskitetystä verotuksesta vaan saatujen osinkojen täydellisestä verosta vapauttamisesta, josta pääasioissa kyseessä oleva veroetu muodostuu.

44 Kun otetaan huomioon kyseiset seikat, pääasioissa todettu erilainen kohtelu koskee objektiivisesti toisiinsa rinnastettavia tilanteita.

45 Siitä, voitaisiinko tämä erilainen kohtelu oikeuttaa yleisen edun mukaisella pakottavalla syyllä, on riittävää todeta, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ja Ranskan hallitus eivät ole kumpikaan vedonneet tällaisten yleisen edun mukaisten pakottavien syiden olemassaoloon.

46 Edellä esitetyn perusteella ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että SEUT 49 artiklaa on tulkittava siten, että se on esteenä keskitetyn verotuksen järjestelmää koskevalle jäsenvaltion lainsäädännölle, jonka mukaan

– kotimaisella emoyhtiöllä, joka on valinnut keskitetyn verotuksen kotimaisten yhtiöiden kanssa, on mahdollisuus neutralisoida sellaisen kulujen ja maksujen osuuden tulouttaminen, jonka suuruudeksi on vahvistettu kiinteämääräisesti 5 prosenttia niiden osinkojen nettomäärästä, jotka se saa muussa jäsenvaltiossa asuvilta tytäryhtiöiltään, jotka objektiivisesti voisivat kuulua valintansa mukaisesti kyseisen keskitetyn verotuksen piiriin, jos ne olisivat kotimaisia,

– mutta kyseinen neutralisointi evätään kotimaiselta emoyhtiöltä, joka ei ole valinnut tällaista keskitettyä verotusta huolimatta siitä, että sillä on tämän mahdollistavia pääomayhteyksiä muiden kotimaisten yhtiöiden kanssa.

Oikeudenkäyntikulut

47 Pääasioiden asianosaisten osalta asioiden käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevien asioiden käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asiat seuraavasti:

SEUT 49 artiklaa on tulkittava siten, että se on esteenä keskitetyn verotuksen järjestelmää koskevalle jäsenvaltion lainsäädännölle, jonka mukaan

– **kotimaisella emoyhtiöllä, joka on valinnut keskitetyn verotuksen kotimaisten yhtiöiden kanssa, on mahdollisuus neutralisoida sellaisen kulujen ja maksujen osuuden tulouttaminen, jonka suuruudeksi on vahvistettu kiinteämääräisesti 5 prosenttia niiden osinkojen nettomäärästä, jotka se saa muussa jäsenvaltiossa asuvilta tytäryhtiöiltään, jotka objektiivisesti voisivat kuulua valintansa mukaisesti kyseisen keskitetyn verotuksen piiriin, jos ne olisivat kotimaisia,**

– **mutta kyseinen neutralisointi evätään kotimaiselta emoyhtiöltä, joka ei ole valinnut tällaista keskitettyä verotusta huolimatta siitä, että sillä on tämän mahdollistavia pääomayhteyksiä muiden kotimaisten yhtiöiden kanssa.**

Allekirjoitukset